

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO
MINISTERIJA**

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225 / 219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smsm.lt, <http://www.smsm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-05- Nr. SR-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Teikiame pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Socialinės politikos grupės pastabas ir pasiūlymus patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugpjūčio 18 d. nutarimo Nr. 677 „Dėl Ugdymo, maitinimo ir pavėžėjimo lėšų socialinę riziką patiriančių vaikų ikimokykliniam ugdymui užtikrinti apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – pakeisti Ugdymo, maitinimo ir pavėžėjimo lėšų socialinę riziką patiriančių vaikų ikimokykliniam ugdymui užtikrinti apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas), siekiant geriau atliepti socialinę riziką patiriančių vaikų (toliau – vaikai) ugdymo ir su juo susijusių reikmių finansavimo poreikius. Nutarimo projekte siūloma:

1) per metus dažniau fiksuoti vaikų skaičių, pagal kurį būtų skaičiuojamas finansavimas, ir taip labiau atsižvelgti į vaikų skaičiaus pokyčius;

2) suderinti Aprašo nuostatas su Švietimo įstatymo 67 straipsnio 13 dalies pakeitimais, kurie įsigalios 2023 m. rugsėjo 1 d.

I. Sprendžiama problema	<p>1. Šiuo metu vaikų skaičius, pagal kurį apskaičiuojamas finansavimas, fiksuojamas tik kartą per mokslo metus: Apraše nustatyta, kad skiriama lėšų suma einamųjų metų sausio–rugpjūčio mėnesiams apskaičiuojama pagal vaikų skaičių, nurodytą Mokinių registre praėjusių metų rugsėjo 1 d., o einamųjų metų rugsėjo–gruodžio mėnesiams – pagal vaikų skaičių einamųjų metų rugsėjo 1 d. Ši tvarka yra analogiška tvarkai, pagal kurią apskaičiuojama speciali tikslinė dotacija ugdymo reikmėms finansuoti (toliau – mokymo lėšos), tačiau, kaip rodo praktika, tokia tvarka nėra tinkama, nes vaikai iš socialinę riziką patiriančių šeimų mokyklas, vykdančias ikimokyklinio ugdymo programas (toliau – mokykla), pradeda lankyti bet kada, kai jiems paskiriamas privalomas ikimokyklinis ugdymas, ir jų priėmimas į mokyklas nesusijęs su mokslo metų pradžia (kitais atvejais skaičiuojant mokymo lėšas).</p> <p>Vaikų skaičius mokyklose per mokslo metus ženkliai pasikeičia, tačiau tai neturi įtakos finansavimui, kuris fiksuojamas tik rugsėjo 1 d.</p> <p>Pvz., Mokinių registre 2022 m. rugsėjo 1 d. (kurios duomenimis apskaičiuotos lėšos 2023 metams) buvo registruoti 663 vaikai, 2023 m. kovo 13 d. – 710 vaikų (47 vaikais daugiau). Pagal galiojantį Aprašą lėšos vaikams, priimtiems į mokyklas nuo 2022 m. rugsėjo 2 d. iki 2023 m. rugpjūčio 31 d., už laikotarpį nuo 2023 m. sausio iki rugpjūčio nebus skaičiuojamos.</p> <p>Tokia tvarka tobulintina, kad finansavimas būtų labiau susietas su vaikų skaičiumi.</p>
-------------------------	---

	<p>2. 2023 m. rugsėjo 1 d. įsigalios Švietimo įstatymo 67 straipsnio 13 dalies pakeitimai, pagal kuriuos papildomos valstybės biudžeto lėšos turės būti skiriamos ne tik socialinę riziką patiriančių vaikų, bet ir <i>kitų vaikų</i>, kuriems privalomas ugdymas pagal ikimokyklinio ugdymo programą gali būti skiriamas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytais kriterijais ir tvarka, ugdymui, maitinimui ir vežiojimui.</p> <p>Pagal Privalomo ikimokyklinio ugdymo nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašą, patvirtintą švietimo, mokslo ir sporto ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. V-735/A1-208 „Dėl Privalomo ikimokyklinio ugdymo nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, <i>kitiems</i> vaikams priskiriami tie, kurie ugdomi namuose (neįrašyti į Įstaigos vaikų sąrašus) arba yra įrašyti į Įstaigos vaikų sąrašus, bet dėl nepateisinamų priežasčių jos nelanko, vadovaujantis tvarkoje nustatytais kriterijais (tėvai (globėjai) stokoja socialinių įgūdžių ir (ar) pozityvios tėvystės įgūdžių ir kt.). Tokių vaikų šiuo metu Lietuvoje yra iki 30. Atsižvelgiant į tai, 2023 m. rugsėjo 1 d. reikia tikslinti kai kurias Aprašo nuostatas, kad jos atitiktų Švietimo įstatymą.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>1. Siekiant mokslo metais dažniau fiksuoti vaikų skaičių, pagal kurį būtų skaičiuojamas finansavimas, ir taip labiau atsižvelgti į vaikų skaičiaus pokyčius, siūloma:</p> <p>1.1. Jau šiais metais nustatyti papildomą datą (birželio 15 d.), kuomet būtų fiksuojamas mokinių skaičius ir pagal jį apskaičiuojamas finansavimas. Tai leistų atsižvelgti į vaikų skaičiaus pokytį nuo 2022 m. rugsėjo 2 d. iki 2023 m. birželio 15 d.</p> <p>Šiais metais nesiūloma įvesti kitų papildomų datų, kuomet fiksuojamas mokinių skaičius ir skaičiuojamos lėšos, nes reikia laiko tam pasiruošti (Mokinių registre atlikti pakeitimus ir savivaldybėms pasirengti taikyti pasikeitusią finansavimo tvarką). Dažnesnį mokinių skaičiaus fiksavimą ir tikslesnį lėšų apskaičiavimą pagal šiuos duomenis siūloma įgyvendinti nuo 2024 m.</p> <p>Taip pat, atsižvelgiant į realias lėšų pervedimo galimybes, siūloma patikslinti Aprašo 16 punkte nurodytą lėšų pervedimo datą (vietoje „rugsėjo 28 d.“ įrašyti „spalio 15 d.“).</p> <p>1.2. Nuo 2024 metų siūloma Apraše nustatyti, kad metų pradžioje skiriamos lėšos sausio–rugpjūčio mėnesiams skaičiuojamos pagal mokinių skaičių einamųjų metų sausio 1 d. (dabar – pagal praėjusių metų rugsėjo 1 d.), tačiau atitinkamais metais skiriama lėšų suma tikslinama, skiriant lėšas rugsėjo–gruodžio mėnesiams, atsižvelgiant į faktinį vaikų skaičių, užfiksuotą kiekvieno mėnesio (sausio – rugpjūčio) 1 d. Lėšos už rugsėjo–gruodžio mėnesius skaičiuojamos pagal vaikų skaičių rugsėjo 1 d.</p> <p>Paskutinį metų ketvirtį skiriamų lėšų nesiūloma perskaičiuoti kas mėnesį pagal faktinius spalio, lapkričio ir gruodžio duomenis, nes tai pareikalautų įvesti dar bent vieną lėšų paskirstymą savivaldybėms metų pabaigoje, kuomet ir taip su biudžeto lėšų administravimu susijęs darbo krūvis savivaldybėse yra didžiausias, nes baigiasi biudžetiniai metai. Šiuo metu, siekiant kuo mažesnės papildomos administracinės naštos, susijusios su Aprašo įgyvendinimu, per metus yra tik vienas lėšų paskirstymas (neskaitant pradinio lėšų paskirstymo biudžetinių metų pradžioje), kuris sutampa ir su įprastu mokymo lėšų perskirstymu, prasidėjus naujiems mokslo metams. Pažymėtina, kad, kiekvienąsyk per metus paskirsčius lėšas, savivaldybės turi patikslinti</p>

	<p>savivaldybių biudžetus (jei mokyklos yra asignavimų valdytojai – paskirstyti asignavimus tarp asignavimų valdytojų, atlikti kitus su biudžeto tikslinimu susijusius veiksmus). Papildomas lėšų paskirstymas metų pabaigoje padidintų darbo krūvį, įneštų papildomos įtampos, todėl siekiant savivaldybėms nedidinti administracinės naštos, siūloma jo neįvedinėti.</p> <p>1.3. Atsižvelgiant į Aprašo įgyvendinimo praktiką, Aprašo 7 punkte siūloma įrašyti nuostatą, kuria aptariamose situacijose, kuomet paaiškėja, jog į Mokinių registrą įvesti duomenys yra netikslūs. Siūloma nustatyti, kad skiriama lėšų suma apskaičiuojama pagal patikslintus duomenis, jei netikslūs duomenys ištaisomi ne vėliau kaip per 6 kalendorines dienas nuo nustatytų datų, kuomet fiksuojamas mokinių skaičius finansavimui apskaičiuoti. Manome, kad tai pakankamas laikas patikrinti ir prireikus ištaisyti klaidas. Vėliau pastebėtos ir ištaisytos klaidos neturėtų įtakos finansavimui apskaičiuoti. Ši nuostata skatintų discipliną ir atsakingą duomenų suvedimą į Mokinių registrą bei sumažintų darbo sąnaudas dėl lėšų perskaičiavimo.</p> <p>1.4. Siūloma Aprašą papildyti 14¹ punktu, kuriame nuo 2024 m. sausio 1 d. būtų nustatyta, kad lėšų dalis, skirta valstybinėms mokykloms ir savivaldybėms nuo einamųjų metų rugsėjo 1 d. iki metų pabaigos, gali būti naudojama einamaisiais metais patirtoms išlaidoms kompensuoti, jei Apraše nustatytoms reikmėms finansuoti einamaisiais metais buvo skirta lėšų iš kitų Apraše nenurodytų valstybės ar savivaldybių lėšų. Tai būtų aktualu tuo atveju, jei mokyklose vasario–rugsėjo mėnesiais ženkliai padaugėtų vaikų ir mokyklos, nenorėdamos laukti iki rugsėjo, kuomet lėšos būtų perskaičiuojamos ir skiriamos už praėjusį laikotarpį, šį trūkumą laikinai dengtų iš kitų šaltinių (valstybės ar savivaldybių lėšų).</p> <p>2. Atsižvelgiant į Švietimo įstatymo 67 straipsnio 13 dalies pakeitimus, kurie įsigalios 2023 m. rugsėjo 1 d., siūloma Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 18 d. nutarimą Nr. 677 „Dėl Ugdymo, maitinimo ir pavėžėjimo lėšų socialinę riziką patiriančių vaikų ikimokykliniam ugdymui užtikrinti apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ išdėstyti nauja redakcija, pakeisti Aprašo pavadinimą, taip pat pakeisti Aprašo 1, 3, 6, 10 ir 13 punktų redakcijas.</p> <p>3. Nutarimo projekte numatytos trys skirtingos jo nuostatų įsigaliojimo datos:</p> <p>1) nuostatos, kuriomis siekiama pakeisti šių metų lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarką, taip pat kuriose pagal teisėkūros reikalavimus atliekami redakciniai pakeitimai, įsigaliojant kitą dieną po oficialaus paskelbimo Teisės aktų registre (nutarimo projekto 1 punktas, 1.2, 1.2.2, 1.2.5, 1.2.6, 1.2.8, 1.2.9, 1.2.11, 1.2.14, 1.2.15, 1.2.17 ir 1.2.18 papunkčiai);</p> <p>2) nuostatos, kurios tikslinamos dėl Švietimo įstatymo 67 straipsnio 13 dalies pakeitimų, įsigaliosiančių 2023 m. rugsėjo 1 d., įsigaliojant 2023 m. rugsėjo 1 d. (nutarimo projekto 1.1, 1.2.1, 1.2.3, 1.2.4, 1.2.7, 1.2.13 ir 1.2.15 papunkčiai);</p> <p>3) nuostatos, kurios keisis ir bus taikomos, apskaičiuojant, paskirstant ir naudojant lėšas kitais metais, įsigaliojant 2024 m. sausio 1 d. (nutarimo projekto 1.2.10, 1.2.12 ir 1.2.16 papunkčiai).</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų lėšų neprireiks. Lėšos šiam tikslui yra numatytos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos asignavimuose: 2023–2024 m. – 4 127 tūkst. Eur kasmet.</p> <p>2022 m. šiam tikslui panaudota 2 287,4 tūkst. Eur. Vaikų skaičius 2021 m. rugsėjo 1 d. buvo 419, 2022 m. rugsėjo 1 d. – 663. Prognozuojama, kad nuo</p>

	2023 m. rugsėjo 1 d. jis gali išaugti iki 700, 2024 m. – iki 780.
IV. Konsultavimasis su visuomene	Šiuo metu pagal Aprašą lėšų skiriama 42 savivaldybėms iš 60. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija dėl siūlomų pakeitimų konsultavosi su 6 savivaldybių finansų skyrių atstovais: Vilniaus m., Panevėžio m., Kauno r., Šilutės r., Telšių r. ir Skuodo r. Šios savivaldybės pasirinktos todėl, kad jų mokyklose ugdoma daugiausiai vaikų, kurie auga socialinę riziką patiriančiose šeimose ir kuriems skirtas privalomas ikimokyklinis ugdymas. Vilniaus m. savivaldybės atstovai iš esmės pritarė siūlomiems pakeitimams, tačiau siūlė, kad lėšos būtų perskaičiuojamos ir pagal vaikų skaičių spalio–gruodžio mėnesiais. Šis pasiūlymas neįtrauktas į nutarimo projektą, nes tam nepritarė kitos savivaldybės, kuriose mokyklos yra atskiri asignavimų valdytojai ir lėšų perskirstymas metų pabaigoje ženkliai padidintų administracinę naštą (reikėtų tikslinti savivaldybių biudžetus).
V. Nauda visuomenei	Pritarus teikiams pasiūlymams, skiriamos lėšos tiksliau atlieptų vaikų skaičių, būtų sudarytos palankesnės sąlygos vaikus ugdyti.

Nutarimo projektas teiktas derinti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir Lietuvos savivaldybių asociacijai.

Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų neturėjo.

Į Teisingumo ministerijos pastabą atsižvelgta ir patikslintas nutarimo projektas suderintas darbo tvarka.

Iš kitų suinteresuotų institucijų pastabų negauta.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta, pateikiami derinimo pažymoje.

Nutarimo įgyvendinamo tvarka yra ši: mokyklos duomenis apie vaikus, priimtus į mokyklas, įveda į Mokinių registrą, kuriais vadovaudamasi Švietimo, mokslo ir sporto ministerija apskaičiuoja savivaldybėms ir valstybinėms mokykloms skiriamas lėšas; lėšų paskirstymas savivaldybėms ir valstybinėms mokykloms tvirtinamas du kartus per metus, lėšos savivaldybėms pervedamos kas ketvirtį; savivaldybės joms skirtas lėšas paskirsto savivaldybių ir nevalstybinėms mokykloms (prireikus gali perskirstyti pagal vaikų skaičiaus pokyčius); savivaldybės ir valstybinės mokyklos teikia Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai ataskaitas apie lėšų panaudojimą.

Nutarimo nuostatų įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę atliks Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atsakingi darbuotojai pagal kompetenciją, analizuodami Aprašo 17 ir 18 punktuose nurodytas ataskaitas ir vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos finansų kontrolės taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. V-1936 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos finansų kontrolės taisyklių patvirtinimo“, bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais valstybės biudžeto lėšų naudojimą. Bus stebima panaudotų lėšų dalis nuo skirtų lėšų pagal pateiktas ataskaitas (Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pavaldžių valstybinių mokyklų – kas ketvirtį, savivaldybių – metams pasibaigus). Taip pat bus stebimas vaikų skaičiaus kitimas pagal Mokinių registro duomenis, fiksuojant mokinių skaičių Apraše nustatytais terminais. Prireikus Švietimo, mokslo ir sporto ministerija inicijuos pasiūlymus dėl nutarimo nuostatų tobulinimo.

Nutarimo projektas atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, neprieštarauja Europos Sąjungos teisei. Jis neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Teikiamas nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektą parengė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Ekonomikos departamento (direktorė Eglė Radėnienė, tel. +370 684 26 858, el. p. Egle.Radeniene@smsm.lt) Švietimo ir sporto ekonomikos skyriaus (vedėja Jolita Mackevičienė, tel. +370 666 55 280, el. p. Jolita.Mackeviciene@smsm.lt) vyriausioji specialistė Vitalija Naudžiuvienė, tel. +370 618 29 438, el. p. Vitalija.Naudziuviene@smsm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 4 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 4 lapai.
3. Derinimo pažyma, 2 lapai.

Teisingumo ministrė, laikinai einanti
švietimo, mokslo ir sporto ministro pareigas

Ewelina Dobrowolska

Vitalija Naudžiuvienė, tel. +370 618 29 438, el. p. Vitalija.Naudziuviene@smsm.lt